Sosyolog – Unvan Değişikliği Denemesi 2

ASHB unvan değişikliği sınavı · 2025 resmî konu dağılımına göre 50 soru · cevap anahtarı ve açıklamalar sondadır.

1. Anthony Giddens'ın yapı ile eylem arasındaki ikiliği aşmak amacıyla geliştirdiği, yapının hem eylemin aracı hem de sonucu olduğunu (yapının ikiliği) ileri süren kuram hangisidir?

A) Yapılaşma (yapılanma) kuramı
B) İletişimsel eylem kuramı
C) Alan kuramı
D) Sistem kuramı

2. Talcott Parsons'ın yapısal-işlevselci kuramında her toplumsal sistemin varlığını sürdürmek için karşılaması gereken dört işlevsel gereklilik (AGIL) hangisinde doğru verilmiştir?

A) Uyum, amaca ulaşma, bütünleşme, örüntüyü sürdürme (gizil işlev)
B) Hegemonya, rıza, zor, ideoloji
C) Habitus, alan, sermaye, ayrım
D) Teolojik, metafizik, pozitif, bilimsel

3. Pierre Bourdieu'ye göre bireyin eğitim, zevk, bilgi ve beceriler yoluyla edindiği, toplumsal konumun yeniden üretilmesinde rol oynayan sermaye türü hangisidir?

A) Ekonomik sermaye
B) Kültürel sermaye
C) Sosyal sermaye
D) Simgesel sermaye

4. Jürgen Habermas'ın kuramında, karşılıklı anlaşmaya yönelik eylemin (iletişimsel eylem) gerçekleştiği "yaşam dünyası"nın, para ve iktidar gibi araçlarla işleyen sistem tarafından işgal edilmesi hangi kavramla ifade edilir?

A) Demir kafes
B) Yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesi
C) Panoptikon
D) McDonaldlaşma

5. Robert K. Merton'ın, bir toplumsal kurumun ya da uygulamanın amaçlanan ve fark edilen sonuçları ile amaçlanmayan ve fark edilmeyen sonuçlarını ayırt etmek için kullandığı kavramlar hangisidir?

A) Açık işlev – Örtük (gizil) işlev
B) Mekanik – Organik dayanışma
C) Cemaat – Cemiyet
D) Altyapı – Üstyapı

6. Ziya Gökalp'in "Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak" formülüyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Gökalp'e göre Batı'nın kültürü bütünüyle alınmalıdır.
B) Gökalp, millî kültürü (hars) ve dini korurken Batı'nın medeniyetinin (bilim ve tekniğinin) alınmasını önermiştir.
C) Formül, dinin toplumsal yaşamdan tamamen çıkarılmasını savunur.
D) Formül yalnızca ekonomik kalkınmayla ilgilidir.

7. Türkiye'de sosyolojinin kurumsallaşmasıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İlk sosyoloji kürsüsü 1950'de Ankara Üniversitesinde kurulmuştur.
B) İlk sosyoloji kürsüsü 1914'te Darülfünun'da (İstanbul) kurulmuş, ilk müderrisi Ziya Gökalp olmuştur.
C) Türkiye'de ilk sosyoloji dersleri Cumhuriyet'in ilanından sonra verilmiştir.
D) Sosyoloji Türkiye'ye Le Play ekolü aracılığıyla ve ilk olarak üniversitede girmiştir.

8. Ziya Gökalp'in kültür ile medeniyet arasında yaptığı ayrımla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kültür uluslararasıdır ve yöntemle oluşturulur; medeniyet millîdir ve kendiliğinden oluşur.
B) Hars (kültür) millîdir ve kendiliğinden oluşur; medeniyet uluslararasıdır ve yöntemli (usûlî) olarak oluşturulur.
C) Kültür ve medeniyet aynı anlama gelir.
D) Medeniyet yalnızca dinî değerlerden oluşur.

9. Toplumları "cemaatçi (tecemmüî)" ve "fertçi (infiradî)" olarak sınıflandıran, Le Play ekolünü Türkiye'ye getiren ve adem-i merkeziyet ile teşebbüs-i şahsiyi savunan düşünür hangisidir?

A) Ziya Gökalp
B) Prens Sabahattin
C) Mübeccel Kıray
D) Hilmi Ziya Ülken

10. "Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi" eserinin yazarı olan ve Türk düşünce tarihi ile sosyoloji alanındaki çalışmalarıyla tanınan düşünür kimdir?

A) Hilmi Ziya Ülken
B) Pierre Bourdieu
C) Max Weber
D) Talcott Parsons

11. Sosyolojinin toplumsal etkileşimin biçimlerini (üstünlük-bağımlılık, çatışma, rekabet gibi) içeriklerinden bağımsız olarak incelemesi gerektiğini savunan, "Paranın Felsefesi" ve "Yabancı" çözümlemeleriyle bilinen düşünür kimdir?

A) Georg Simmel
B) Ferdinand Tönnies
C) Auguste Comte
D) Vilfredo Pareto

12. Toplumu canlı bir organizmaya benzeten, toplumsal evrimi "en uygun olanın hayatta kalması" ilkesiyle açıklayan ve toplumları askerî ve endüstriyel olarak sınıflandıran düşünür kimdir?

A) Herbert Spencer
B) Georg Simmel
C) Karl Marx
D) Max Weber

13. Toplumların düşünce biçimlerine göre teolojik, metafizik ve pozitif aşamalardan geçtiğini ileri süren "üç hâl yasası" ve "sosyoloji" teriminin ilk kullanımı hangi düşünüre aittir?

A) Herbert Spencer
B) Auguste Comte
C) Emile Durkheim
D) Henri de Saint-Simon

14. Karl Marx'a göre kapitalist üretim sürecinde işçinin ürettiği ürüne, üretim sürecine, kendi insani özüne ve diğer insanlara yabancılaşması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Yabancılaşma, bireysel psikolojik bir sorundur ve terapiyle aşılabilir.
B) Yabancılaşmanın temelinde üretim araçlarının özel mülkiyeti ve işçinin emeğinin meta hâline gelmesi yatar.
C) Yabancılaşma, Durkheim'ın anomi kavramıyla aynı anlama gelir.
D) Yabancılaşma, yalnızca feodal toplumlara özgüdür.

15. Karl Marx'ın toplum çözümlemesinde "altyapı" ve "üstyapı" kavramlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Altyapı din ve hukuktan, üstyapı ise üretim ilişkilerinden oluşur.
B) Altyapı üretim güçleri ve üretim ilişkilerinden (ekonomi) oluşur; hukuk, siyaset, din, sanat ve ideoloji gibi üstyapı kurumları büyük ölçüde altyapı tarafından belirlenir.
C) Üstyapı ekonomiyi tamamen belirler.
D) Marx bu kavramları kullanmamıştır.

16. Sivil toplum kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sivil toplum yalnızca devlet kurumlarından oluşur.
B) Sivil toplum; devlet ile aile ve piyasa arasında yer alan, bireylerin gönüllü olarak örgütlendiği dernek, vakıf, sendika ve meslek kuruluşları gibi yapıları kapsar.
C) Sivil toplum kuruluşları siyasal katılımı azaltır.
D) Sivil toplum yalnızca siyasal partilerden oluşur.

17. Robert Michels'in siyasal partiler ve sendikalar gibi örgütlerde, demokratik ilkelerle kurulsalar bile zamanla küçük bir yönetici azınlığın egemen olacağını ileri süren yasası hangisidir?

A) Oligarşinin tunç (demir) yasası
B) Seçkinlerin dolaşımı
C) Duverger yasası
D) Parkinson yasası

18. Max Weber'in meşru otorite (egemenlik) tiplerinden, gücünü yasalara ve kurallara bağlı bürokratik düzenden alan tip hangisidir?

A) Geleneksel otorite
B) Karizmatik otorite
C) Yasal-ussal (rasyonel) otorite
D) Ataerkil otorite

19. Antonio Gramsci'nin, egemen sınıfın iktidarını yalnızca zor yoluyla değil, eğitim, din, medya gibi sivil toplum kurumları aracılığıyla rıza üreterek sürdürmesini açıklayan kavramı hangisidir?

A) Hegemonya
B) Yabancılaşma
C) Demir kafes
D) Karizmanın rutinleşmesi

20. Siyasal toplumsallaşma ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Siyasal tutum ve değerler doğuştan gelir.
B) Bireyin siyasal değer, tutum ve davranışları aile, okul, akran grupları ve medya gibi toplumsallaşma araçlarıyla öğrendiği süreçtir.
C) Siyasal toplumsallaşma yalnızca seçim dönemlerinde gerçekleşir.
D) Siyasal toplumsallaşmada ailenin hiçbir etkisi yoktur.

21. Durkheim'ın "Sosyolojik Yöntemin Kuralları" eserindeki temel yöntem ilkesi ile "İntihar" çalışmasında intihar oranlarını açıklamak için kullandığı temel değişkenler hangisinde doğru verilmiştir?

A) Toplumsal olgular şey gibi ele alınmalıdır – Toplumsal bütünleşme ve düzenleme derecesi
B) Toplumsal eylem öznel anlamıyla anlaşılmalıdır – Bireysel psikolojik özellikler
C) Tarih sınıf mücadelelerinin tarihidir – Ekonomik sınıf
D) Toplum bir organizmadır – İklim ve coğrafya

22. Bir araştırmacı, bir mahalledeki göçmen gruplarının gündelik yaşamını anlamak amacıyla bir yıl boyunca mahallede yaşamış, onların etkinliklerine katılmış ve ayrıntılı alan notları tutmuştur. Bu araştırmada kullanılan temel veri toplama tekniği hangisidir?

A) Yapılandırılmış anket
B) Katılımcı gözlem
C) Deney
D) İçerik çözümlemesi

23. Weber'in sosyolojide, toplumsal eylemi aktörün ona yüklediği öznel anlam üzerinden yorumlayarak anlamayı öngören yöntemi ve bu amaçla kullandığı kavramsal araç hangisidir?

A) Pozitivizm – İstatistiksel korelasyon
B) Verstehen (anlama) – İdeal tip
C) Diyalektik materyalizm – Sınıf analizi
D) Yapısal işlevselcilik – AGIL şeması

24. Bir ölçme aracının, ölçmeyi amaçladığı özelliği gerçekten ölçüp ölçmediğini ifade eden kavram ile tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar verip vermediğini ifade eden kavram sırasıyla hangisidir?

A) Güvenirlik – Geçerlik
B) Geçerlik – Güvenirlik
C) Örneklem – Evren
D) Nesnellik – Genellenebilirlik

25. Bir araştırmacı, aynı araştırma sorusunu yanıtlamak için anket, derinlemesine görüşme ve belge incelemesini birlikte kullanarak farklı kaynaklardan elde edilen bulguları karşılaştırmıştır. Araştırmanın geçerliğini artırmaya yönelik bu strateji hangisidir?

A) Üçgenleme (çeşitleme, triangulation)
B) Kartopu örnekleme
C) Karşı dengeleme
D) Tek denekli desen

26. Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İzleyiciyi medya mesajlarını edilgen olarak kabul eden bir kitle olarak görür.
B) İzleyicinin medyayı kendi gereksinimlerini (bilgi edinme, eğlence, sosyal etkileşim, kimlik) karşılamak için bilinçli ve etkin biçimde seçtiğini vurgular.
C) Medyanın her izleyiciyi aynı biçimde etkilediğini savunur.
D) Medya içeriğinin yalnızca devlet tarafından belirlendiğini ileri sürer.

27. Elisabeth Noelle-Neumann'ın "sessizlik sarmalı" kuramına göre bireyler hangi nedenle görüşlerini açıklamaktan kaçınır?

A) Medyaya erişimleri olmadığı için
B) Çoğunluğun görüşünden farklı düşündüklerini algıladıklarında yalnız kalma ve dışlanma korkusu nedeniyle
C) Görüşlerinin bilimsel olarak kanıtlanmadığını düşündükleri için
D) Kamuoyu yoklamalarına güvenmedikleri için

28. Medyanın insanlara "ne düşünmeleri gerektiğini" değil, "ne hakkında düşünmeleri gerektiğini" belirlediğini ileri süren ve McCombs ile Shaw'ın çalışmalarıyla temellenen yaklaşım hangisidir?

A) Gündem belirleme kuramı
B) Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı
C) Sessizlik sarmalı
D) Ekme (kültivasyon) kuramı

29. Marshall McLuhan'ın "Araç mesajdır" ve "küresel köy" kavramlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İletişimin etkisini belirleyen asıl unsurun aracın taşıdığı içerik olduğunu savunur.
B) İletişim araçlarının kendisinin, içerikten bağımsız olarak insan algısını ve toplumsal ilişkileri dönüştürdüğünü; elektronik iletişimin dünyayı bir köy gibi birbirine bağladığını ileri sürer.
C) Medyanın yalnızca egemen sınıfın ideolojisini yaydığını savunur.
D) Medyanın etkisinin sınırlı olduğunu ve kişiler arası iletişimin belirleyici olduğunu ileri sürer.

30. Ferdinand Tönnies'in toplum tipolojisinde, akrabalık, komşuluk ve ortak değerlere dayanan, ilişkilerin samimi ve yüz yüze olduğu topluluk ile çıkara ve sözleşmeye dayanan, ilişkilerin yüzeysel olduğu toplum sırasıyla hangi kavramlarla ifade edilir?

A) Gesellschaft (cemiyet) – Gemeinschaft (cemaat)
B) Gemeinschaft (cemaat) – Gesellschaft (cemiyet)
C) Organik dayanışma – Mekanik dayanışma
D) Kalıntı – Kurumsal

31. Chicago Okulu'nun kentsel ekoloji yaklaşımında, bitki ve hayvan topluluklarından ödünç alınan kavramlarla kent mekânındaki değişimi açıklayan "istila ve ardıllık" (invasion and succession) kavramı neyi ifade eder?

A) Yeni bir grubun bir bölgeye yerleşmesi ve zamanla eski sakinlerin yerini alması süreci
B) Kentin tamamen yok olması
C) Kırsal nüfusun artması
D) Kentlerde nüfusun sabit kalması

32. Saskia Sassen'in "küresel kent" kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Küresel kentler tarıma dayalı küçük yerleşimlerdir.
B) New York, Londra ve Tokyo gibi kentler, küresel ekonominin finans, hizmet ve yönetim merkezleri olarak dünya ekonomisini yönlendiren düğüm noktalarıdır; bu kentlerde aynı zamanda belirgin gelir kutuplaşması görülür.
C) Küresel kentlerde toplumsal eşitsizlik yoktur.
D) Kavram, köylerin nüfus kaybını ifade eder.

33. Bir kentin eski ve yoksul bir mahallesinde konutların orta ve üst gelir gruplarınca satın alınıp yenilenmesi, kiraların ve konut fiyatlarının yükselmesiyle mahallenin eski düşük gelirli sakinlerinin yerinden edilmesi hangi kavramla ifade edilir?

A) Banliyöleşme
B) Soylulaştırma (gentrification)
C) Gecekondulaşma
D) Kentsel yayılma

34. Türkiye'de 1950'lerden itibaren kırdan kente göçle büyük kentlerin çeperinde oluşan gecekondu yerleşimleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Gecekondu, başkasının arazisine sahibinin rızası olmadan yapılan ve imar mevzuatına aykırı konuttur.
B) Hemşehrilik ve akrabalık ağları gecekondu mahallelerinde dayanışmanın temel unsurlarındandır.
C) 775 sayılı Gecekondu Kanunu 1966'da çıkarılmıştır.
D) Gecekondu mahallelerinde kırsal kültürel özellikler tamamen ortadan kalkmış, ilişkiler bütünüyle ikincil ilişkilere dönüşmüştür.

35. Bir toplumda, egemen kültürden belirli yönleriyle farklılaşan, ancak onun temel değerlerini tamamen reddetmeyen grupların (ör. gençlik grupları, meslek grupları) kültürüne ne ad verilir?

A) Alt kültür
B) Karşı kültür
C) Kültür endüstrisi
D) Kültürel gecikme

36. Bir kültürün temel unsurlarıyla ilgili olarak, toplumda neyin iyi, doğru ve arzu edilir olduğuna ilişkin soyut ve genel inançlar ile bunlara dayanan somut davranış kuralları sırasıyla hangi kavramlarla ifade edilir?

A) Değerler – Normlar
B) Normlar – Değerler
C) Semboller – Teknoloji
D) Gelenek – Moda

37. Farklı kültürlerin karşılaşması sonucunda bir azınlık grubunun kendi kültürel özelliklerini zamanla bırakarak egemen kültür içinde erimesi hangi kavramla ifade edilir?

A) Kültürel çoğulculuk
B) Asimilasyon
C) Kültürel yayılma
D) Kültürel gecikme

38. Bir kişinin başka bir toplumun kültürünü kendi kültürünün değerleriyle yargılayarak onu ilkel, aşağı veya yanlış olarak nitelemesi hangi kavramla ifade edilir?

A) Kültürel görecilik
B) Etnosantrizm (kendi kültürünü merkeze alma)
C) Asimilasyon
D) Kültürel yayılma

39. Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Kadınların işgücüne katılım oranı erkeklerinkinden yüksektir.
B) Kadınların işgücüne katılım oranı erkeklerin oranının belirgin biçimde altındadır; bakım yükü, eğitim düzeyi ve kayıt dışı çalışma bu farkta etkili olan etkenler arasındadır.
C) Kadınlar hiçbir sektörde çalışmamaktadır.
D) Kadınların işgücüne katılımı eğitim düzeyinden etkilenmez.

40. Türkiye'de 2000'li yıllardan itibaren nüfusun yaşlanmasına bağlı olarak öne çıkan toplumsal gereksinimlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yaşlı bakım hizmetlerine (evde bakım, gündüzlü bakım, huzurevi) olan gereksinim artmaktadır.
B) Sosyal güvenlik sistemi üzerindeki yük artmaktadır.
C) Kronik hastalıklara yönelik sağlık hizmetlerine gereksinim artmaktadır.
D) Yaşlanan nüfus nedeniyle okul öncesi eğitim gereksinimi hızla artmaktadır.

41. TÜİK verileri dikkate alındığında Türkiye'nin nüfus yapısındaki değişimle ilgili;
I. Toplam doğurganlık hızı, nüfusun kendini yenileme düzeyi kabul edilen 2,1'in altına düşmüştür.
II. 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %10'u aşmıştır.
III. Ortanca yaş giderek yükselmektedir.
IV. Ortalama hane halkı büyüklüğü son yirmi yılda artış eğilimindedir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I, II ve III
C) II, III ve IV
D) I, II, III ve IV

42. Köy Enstitüleri ile ilgili;
I. 1940 yılında 3803 sayılı Kanunla kurulmuştur.
II. Köylerden seçilen öğrencilerin eğitilip öğretmen ve öncü olarak yeniden köylerine dönmeleri amaçlanmıştır.
III. İsmail Hakkı Tonguç bu modelin kuruluşunda öncü rol oynamıştır.
IV. 1980'li yıllara kadar aynı yapıyla eğitim vermeye devam etmiştir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I, II ve III
C) II, III ve IV
D) I, II, III ve IV

43. Bir kişinin aynı anda birden fazla eşle evli olması anlamına gelen çok eşlilik (poligami) türlerinden, bir kadının aynı anda birden fazla erkekle evli olduğu tür hangisidir?

A) Poliandri
B) Poligini
C) Monogami
D) Endogami

44. Frédéric Le Play'in aile tipolojisinde, mirasın tek bir çocuğa geçtiği, diğer çocukların evden ayrılmakla birlikte aile evinin ve geleneğin süreklilik kazandığı aile tipi hangisidir?

A) Ataerkil aile
B) Kök (gövde) aile
C) İstikrarsız aile
D) Çekirdek aile

45. Friedrich Engels'in "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" eserinde ileri sürdüğü temel görüş hangisidir?

A) Tek eşli ailenin ortaya çıkışı özel mülkiyetin doğuşu ve mirasın erkek soyuna aktarılması ihtiyacıyla ilişkilidir.
B) Aile her toplumda değişmeyen biyolojik bir kurumdur.
C) Çekirdek ailenin temel işlevi yetişkin kişiliğinin dengelenmesidir.
D) Aile, toplumsal dayanışmanın yerini tamamen devlete bırakmıştır.

46. Türkiye'de aile yapısının değişimiyle ilgili sosyolojik çalışmalar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kentleşme ve sanayileşmeyle birlikte çekirdek aile yaygınlaşmıştır.
B) Çekirdek aile yaygınlaşsa da akrabalarla dayanışma ilişkileri önemini korumaktadır ("değiştirilmiş geniş aile").
C) Geleneksel geniş aile kırsal kesimde dahi bütünüyle ortadan kalkmış, Türkiye'de görülmemektedir.
D) Ortalama hane büyüklüğü son on yıllarda azalma eğilimindedir.

47. Charles Horton Cooley'nin, bireyin kendine ilişkin algısının başkalarının onu nasıl gördüğüne ilişkin düşüncelerinden oluştuğunu anlatan kavramı hangisidir?

A) Ayna benlik
B) İd
C) Kolektif bilinçdışı
D) Öz yeterlik

48. Bir öğrenci, sınavında başarılı olduğunda bunu kendi zekâsına ve çalışkanlığına, başarısız olduğunda ise soruların zorluğuna ve öğretmenin haksızlığına bağlamaktadır.
Bu durum hangi kavramla açıklanır?

A) Temel yükleme hatası
B) Kendine hizmet eden yükleme yanlılığı
C) Bilişsel çelişki
D) Hale etkisi

49. Skinner'ın edimsel koşullanmasında, istenmeyen bir uyarıcının ortamdan çıkarılması yoluyla bir davranışın görülme sıklığının artırılması hangi kavramla ifade edilir?

A) Olumlu pekiştirme
B) Olumsuz pekiştirme
C) Olumlu ceza
D) Sönme

50. Algı psikolojisinde Gestalt ilkelerinden, birbirine yakın duran öğelerin bir grup olarak algılanması hangi ilkeyle açıklanır?

A) Yakınlık ilkesi
B) Benzerlik ilkesi
C) Kapalılık (tamamlama) ilkesi
D) Süreklilik ilkesi

MemurOdak

Cevap anahtarı ve açıklamalar üyelere özel — üyelik ücretsiz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı görevde yükselme ve unvan değişikliği hazırlığı

Bu PDF'in tam hâli; cevap anahtarı ve madde madde açıklamalarıyla birlikte Memur Odak üyelerine ücretsizdir. Üye ol ya da giriş yap; tam PDF otomatik iner.

Ücretsiz üye ol, tam PDF'i indir →

Üyelere ücretsiz:

- 5.600+ özgün soru, madde açıklamalı çözümler
- Unvanına göre 50 soruluk deneme (şef, şube müdürü, VHKİ, memur...)
- Her Cuma 20.00 Türkiye geneli deneme ve sıralama
- Yanlışlarım listesi ve aralıklı tekrar
- Konu özetleri ve tüm PDF'lerin tam hâli

memurodak.tr